

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Noveller og andre fortællinger

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Noveller og andre fortællinger", i Goldschmidt, M. A.: *Noveller og andre fortællinger*, udg. af Thomas Bredsdorff , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 315. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt02t-shoot-idm140068784290240/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller og andre fortællinger

Noter

For hver tekst oplyses først tekstgrundlaget, nemlig første udgave på dansk i bogform fra Goldschmidts egen hånd. Så anføres andre udgaver fra Goldschmidts levetid (dvs. inden 1887) samt eventuelle væsentlige afvigelser mellem dem og trykgrundlaget. Derefter følger udgiverens noter til teksten. De forklaringer, der står som fodnoter i selve bogens tekst, er Goldschmidts egne.

Mendel Hertz

Efter *Fortællinger og Virkelighedsbilleder*. Ny Samling 1883, s. 269-283.

- 7 *Mikkelpøttemønstergade*: sidegade i det indre Kbh., lidt ussel, hvilket f.eks. fremgår af at den havde rendsten midt i gaden til forholdsvis sent (1850). – *tarveligt*: beskeden. – *Fredag Aften*: den egentlige jød. helligdag, sabbat, går fra fredag aften til lørdag aften. – *pletter(e)*: betegnelse for mindre ædelt metal overtrukket med ædelt, især sølv. – *Potpourri(-Kvikke)*: tørrede, duftende blomsterblade. – *haver andensteds hjemme*. citat fra første strofe af indledningsdigtet til Steen Steensen Blichers *Tækfuglene* (1838): »Sig nærmet Tiden, da jeg maa væk, / Jeg hører Vinterens Stemme; / Thi ogsaa jeg er kun her paa Træk, / Og haver andensteds hjemme.« – *formedelst*: på grund af.
- 8 *(Danmarks) første (Skomager)*: bedste. – *for (Spejlet)*: foran. – *Arken*: Noahs ark, hvor dyrene blev reddet fra Syndfloden, 1. Mos., 6. – *Bjerget Nebo (...)*: »Gå op på (...) Nebobjerg (..) og se ud over Kana'an, som jeg vil gve israelitterne til ejendom. Du skal dø på det bjerg (...) ligesom din bror Aron (...), fordi I var troløse mod mig blandt israelitternes«, 5. Mos. 33,49-51.
- 9 *General Bertrands Afskedsang*. B. var en fr. general, der ledsagede den styrtede kejser Napoleon i hans fangenskab på St. Helena fra 1815 og indtil hans død 1821. Der hentydes til en anonym vise, som forherliger B.s trofasthed. Visen, hvis førstelinie lyder: »Dig, elskte Frankrig! mit Farvel jeg byders«, lader generalen tale i de første fire strofer. I anden halvdel af 1. strofe siger han: »Napoleon! din Stjerne monne dale, / O, større Helt var ei paa Jorden født; / Jeg stod hos dig i gyldne Keisersale, / Jeg deler tro din Kummer og din Nød.« I